

Erihoolekanne

Sotsiaalkindlustusamet koordineerib erihoolekandeteenuste osutamist täisealistele psüühikahäirega inimestele, kes vajavad oma vaimse tervise tõttu igapäevaelus juhendamist, nõustamist, kõrvalabi ja järelevalvet ning kellele ei ole võimalik abi osutada teiste sotsiaalhoolekande abimeetmetega.

Eestis on kolme liiki erihoolekandeteenuseid, mis jagunevad 11 teenuseks.

Erihoolekandeteenuseid saab kasutada oma kodus elades või peresarnases rühmas teenuseosutaja juures.

Toetavad teenused on mõeldud inimestele, kes elavad oma kodus (mõnel juhul ka teenuseosutaja ruumides), ja nendega aidatakse inimesel igapäevaeluga toime tulla (sh õppida ja töötada). Inimest juhendatakse koduste toimingute tegemisel, rahaasjade korraldamisel, töö otsimisel ja töötamisel, vaba aja tegevuste leidmisel jms, et ta saaks osaleda ühiskonnaelus. Tegevused toimuvad peamiselt inimese kodus ning päeva- ja töökeskuses.

Üleminekuteenused on mõeldud inimestele, kes ei vaja veel ööpäevaringset erihooldusteenust, kuid saavad teenust kasutada teenuseosutaja ruumides ja seal ka ööbida. Neile pakutakse juhendamist, abi, toetust ja järelevalvet, et ööpäevaringsetele teenustele üleminekut edasi lükata. Päeva- ja nädalahoiuteenus aitab vähendada ka lähedaste ja pereliikmete hoolduskoormust.

Ööpäevaringsete teenuste saajad vajavad igapäevaelus toimetulekuks pidevat kõrvalabi ja järelevalvet ning seetõttu elavad nad teenuseosutaja ruumides. Eesmärk on tagada turvaline elukeskkond ning arendada ja säilitada inimese iseseisvat toimetulekut. Tagatakse juhendamine ja kõrvalabi hooldustoimingutes, suhtlemisel, aja planeerimisel, vaba aja sisustamisel, õppimisvõimaluste leidmisel, tööoskuste kujundamisel ja töötegemise harjutamisel, terviseteadlikkuse kujundamisel jm.

Selleks et pakkuda järjekorras olevatele inimestele erihoolekandeteenuseid, vajab sotsiaalkindlustusamet aastas juurde vähemalt 10,7 mln eurot. 2025. aastaks eraldas riik lisaks 6,1 mln eurot ning eelarveks kujunes 51,6 mln eurot. Aasta jooksul tasusime teenuseosutajatele 51,8 mln eurot.

- ✖ Erihoolekandeteenuseid kasutas 6677 inimest. Aasta lõpus oli täidetud 7691 teenusekohta (üks inimene võis samal ajal saada mitut teenust).
- ✖ Aasta lõpu seisuga sai toetavat teenust 4532 inimest, kogukonnas elamise teenust 658, ööpäevaringset erihooldusteenust 2153, kohtumäärusega ööpäevaringset erihooldusteenust 99, päeva- ja nädalahoiuteenust 222 ning autismispektrihäire ja äärmuslikult kahjustava käitumisega inimestele mõeldud teenust 27 inimest.
- ✖ 22% erihoolekandeteenuste saajatest – 1478 inimest – kasutas aasta jooksul ka sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust.

- ✦ Erihoolekannet osutas 154 teenuseosutajat. Suurim neist oli AS Hoolekandeteenused.

Huvitav fakt

- ✦ Euroopa Sotsiaalfond rahastab isikukeskse erihoolekandeteenuse mudeli katsetamist, mille kaudu on abi saanud juba 800 psüühikahäirega inimest 33 omavalitsuses.

Viimati uuendatud 26.03.2026